

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XXI. Testimonia alia multa antiquorum de canonibus Apostolorum:
Iustiniani Imperatoris, id est, ecclesi[a]e Catholic[a]e illius temporis,
Basilij, Clementis Romani, Eusebij Alexandrini, Petri ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

tam, aut meretricem, aut ancillam: tertio, de eo, qui duxit duas *sofores*, aut consobrinam. Sententia 15. vno canone, id est, 20. contenta, de clerico fidei iussore. Sententia 14. de eunuchis, quatuor regulis siue canonibus, velut quatuor item capitibus contenta: vno de laicis eunuchis, vel sic natis, vel per violentiam hominū factis: altero de laicis, qui se fecerunt eunuchos, prohibendis, ne fiant clerici: tertio de clerico, qui se fecit eunuchū, postquam factus est clericus: quarto de laicis, qui se fecerunt eunuchos, excommunicandis annis tribus. Sequuntur deinceps alia 7. sententiæ variæ, totidē canonibus distinctis contentæ, id est, 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. Postea est sententia 20. de Episcoporum subiectione, & mensura potestatis eorum, duobus canonibus, trigesimoquarto & trigesimoquinto cōtenta: altero, de agnoscendis suis Metropolitanis, & de potestate in suis ecclesijs exercenda: altero, de non ordinando extra suas Ecclesias siue parœcias. Sequuntur deinde alia duę sententię, duobus canonibus 36. & 37. Deinde sententia 23. de bonis Episcoporum ecclesiasticis, tum proprijs, contenta 3. canonibus, 38. 40. & 41. Facile est ad hunc modum 85. canones Apostolorum in 70. sententias redigere, cognatos, & materiæ similitudine coniunctos, ad vnam sententiam, tanquā ad vnam sedem, referentes exemplo (vt dixi) Synodi Nicenæ, quæ vnam sententiam Apostolorum citauit, duobus eorum canonibus cōpræhensam. Satis sit, indicasse hoc in canonibus & sententijs non paucis, persequatur reliqua, qui voluerit, ne quis iam in numero sententiarum 70. & canonum 85. hælitet.

f. * cōtēta duobus

Testimonia alia multa antiquorum de canonibus Apostolorum Iustiani Imperatoris, id est, ecclesie Catholice illius temporis, Basilij, Clementis Romani, Eusebij Alexandrini, Petri Alexandrini, Hieronymi, Epiphani, Anastasij Antiocheni, Cyrilli Alexandrini, Ioannis Damasceni, Tarasij Constantinop. beati Ignatij, Augustini. Item testimonia autorum, qui Canones Græcè composuerunt: & qui latine, & veterum Imperatorum catholicorum, qui eos religiosissime seruauerunt: præterea Photij Constantinop. Bonifacij Apostoli Germaniæ, Dionysij Areopagitæ. Postremo beati Petri, & de Canone Apostolorum non ieiunandi sabbato & Dominico.

Cap. 21.

Etti satis hætenus Magdeburgensibus responsum est, satisq; illi refutati, & antiquorum atque generalium conciliorum testimonijs conuicti videntur: tamen, quo magis adhuc erubescant, non dico hos, qui iam obdurerunt, sed qui istos duces cæcorum sequi volunt, & cum eis in foueam inferni cadere, nisi resipiscant, persequamur reliqua à nobis de canonibus Apostolorum obseruata. Iustinianus ergo Imperator, acerrimus ille Synodi Chalcedonenfis defensor, ante mille amplius annos, quod testimonium ecclesia catholica suo tempore canonibus Apostolorum daret, satis

fatis apertè testatur in constitutione 6. ad Epiphanium Archiepiscopum Constantinop. de rectè ordinâdis Episcopis, presbyteris, & diaconis. Rectè enim (inquit) atq; congruenter omnia agerentur, si ipsum rei initiû gratum Deo esset. Initium benè res ecclesiasticas gerendi, Deo gratum, dicit legitimam & canonicam ministrorum ecclesiæ ordinationem. Subiungit deinde: Quod quidem certè futurum credimus, si sacri illi canones diligenter obseruentur, quos nunquam satis laudati, adorationeq; digni, & qui ipsi filium Dei conspexerunt, illiq; ministrârunt, Apostoli nobis reliquerunt: ac sancti patres custodiêrunt, & interpretati sunt. Hoc, inquam, testimonium ecclesiæ est illius temporis. Nec enim lege & publica constitutione catholicus legislator & Imperator, prudentissimorum virorû consilio & studio vsus, hoc testimonium publicum veritati, & sanctitati, ac antiquitati venerandæ canonum Apostolorum tribuisset, nisi quod iam olim ecclesia ab initio accepisset, tunc professa esset, quæ illud ipsum præconium canonum Apostolorum vsque ad nos perduxit. Quod si dicit lex Iustiniani, secundum publicum & contestatum illius temporis testimonium & præconium, reliquisse nobis sanctos Apostolos hos canones, & sanctos patres custodisse illos, & interpretatos esse, consequens est, cum aliqua sententiæ horum canonum in Synodis leguntur sanctæ, non esse dicendos sanctos patres illarum Synodorum, authores horum canonum, sed custodes potius & interpretes. Subiungit postea: Per omnia igitur sacrorum canonum vestigijs insistentes, sancimus, vt quandò posthac creandus aliquis Episcopus erit, prius in ipsius vitam inquiratur: videaturq; secundum diuinum illum Apostolum, an grauibus moribus præditus sit? an inculpatus? an irreprehensibilis? an deniquè bonum testimonium habeat? Præter hæc autem, de quibus in epistolis Pauli ad Tim. & Titum scriptum est, requirit etiam Iustiniani constitutio, vt non duxerit vxorem viduam, aut repudiatam, aut concubinam secundum canonem Apostolorum 18. Neque pecunia dignitatem emerit, secundum canonem Apostolorum 29. tum etiam si neglexerit ecclesiam suam, & absens permanere voluerit, vt deponatur secundum canonem Apostolorum 59. Atqui in ijs canonibus Apostolorum, quos Magdeb. in libro vetustissimo reperisse gloriantur, nihil de his sancitum est. De quibus Canonibus necesse erit in extrema parte huius libri paucis admonere, nè incauti artificio Magdeburgensium fallantur. Præterea beatus Hieronymus ad Canonem Apostolorum quartum retulit, quod in epist. ad Damasum scripsit, quodq; à Gratiano 16. q. 1. cap. extremo obseruatum est. Sic enim ait: Quod autem beatitudo tua quæsiuit, ytrum vsus decimarum & oblationum secularibus prouenire possit, nouit tua sanctitas, omninò non licere, protestantibus hoc diuinis autoritatibus paternorum canonum. Iubet autem canon sanctorum Apostolorum, qui sunt primi patres nostri, & quorum est diuina autoritas, vt mittatur fructus domum ad Episcopum, primitiæ ei & presbyteris, & vt Episcopus

Testimonium
Iustiniani
Imperat. de
canonibus.
Apost.

Can. Apostol.
13. 29. & 59.
citati in con-
stitutione
Iustiniani.

Can. Apost. 4.
citatus à bea-
to Hierony.

Cyprianus
Car. Apostol.
32. citat.

& presbyteri impertiant diaconis, & reliquis clericis. Beatus quoque Cyprianus non obscure canonem Apostolorum 32. citat, cum in eum intuens, his verbis ad Cornelium lib. 1. epistolarum scribit: Legi literas tuas frater charissime, quas per fratrem nostrum acolythum misisti, dilectionis fraternæ, & ecclesiasticæ disciplinæ, & sacerdotalis censuræ plenas. Quibus Felicissimum hostem Christi non nouum, sed iam pridem ob crimina sua plurima & grauissima abstentum, (sic interpretatur ἐν ἀφορισμῷ γινόμενον, quem nos excommunicatum dicere solemus) non tantum mea, sed plurimorum Episcoporum sententia condemnatum, reiectum à te illic esse. & quæ sequuntur. Iubet autem canon Apostolorum, ut si quis presbyter vel diaconus ab aliquo Episcopo fuerit excommunicatus, ab alio ne recipiatur: quod quidem Cornelius fecerat, qui neque literas istius & sociorum, quas à schismaticis ferebant, accipere uoluit, quod ad disciplinam quoque ecclesiasticam, canone Apostolorum 11. sancitam, pertinebat. Si quis uero istorum, qui canones Apostolorum facile negant, hoc de disciplina ecclesiastica & sacerdotali censura, non ad canonem Apostolorum Cyprianum retulisse dicat, immò fortasse neque eius meminisse, proprio iam uerbo, id est, uocabulo propriè canonem significante, redarguetur. Quia enim intellexerat Cyprianus minis & terroribus Pseudoepiscoporum aliquantum commotum Cornelium, cum eorum literas accipere noluit, ne contra canonem siue regulam ecclesiasticæ disciplinæ, à sanctis Apostolis traditæ, cum excommunicatis communicaret: Neque mouere (inquit) nos debent conuicia perditorum, quò minus à uia recta, & certa regula non recedamus. Iam hic vim uerbi Græci canonis, expressit proprio uocabulo regulæ, ad quam uia ecclesiasticæ disciplinæ dirigitur: aut dicant nobis sapientes isti, quæ regula est in Euangelio, quæ iubeat, ut excommunicatum ab aliquo Episcopo ne alius recipiat, aut cum excommunicato ne communicetur? Illud etiam huc addam, cum ait Cyprianus in hac eadem epistola, narrans illorum pseudoepiscoporum crimina, foris sibi conuenticula constituisse, uideri mihi expressisse, quod est canone 31. Apostolorum uetitum $\chi \alpha \rho \iota \varsigma \sigma \omega \alpha \gamma \alpha \gamma \theta \rho \nu$, id est, seorsum, siue separatim ab Ecclesia: hoc enim significat, foris sibi, hoc est, extra Ecclesiam $\sigma \omega \alpha \gamma \alpha \gamma \theta \rho \nu$, id est, conuenticulum facere. Præterea, quod magnus Athanasius in epist. ad orthodoxos scribit, & queritur, factum esse contra priscos canones ecclesiasticos, ut Georgius ille Cappadox Arianus, iussu comitis in locum suum per vim succederet, an non planè & apertè canones S. Apostolorum indicat? Sic enim ait canon 30. Si quis magistratibus seculi usus, ecclesiam per eos obtineat, deponatur: & excommunicetur unà cum ijs, qui cum eo communionem habent. Talis erat Georgius iste $\delta \mu \epsilon \tau \alpha \pi \rho \sigma \tau \alpha \sigma \iota \alpha \varsigma \kappa \alpha \iota \epsilon \iota \alpha \varsigma \tau \alpha \rho \iota \xi \omega \theta \epsilon \rho \iota \sigma \mu \alpha \sigma \tau \alpha \rho \iota \omega \rho \theta \acute{o} \delta \omega \varsigma \iota \alpha \nu \tau \theta \nu$. sic enim de eo ait Athanasius, id est, qui iussu ac vi iudicum populi se immiserat. Præfectus enim Aegypti, ut idem narrat, proposito edicto, imperium comitis per vim ad effectum perduxerat. Hoc ipsum ho-

diè à

diè à Luteranis fit: apud eos enim iussu comitum seu principum, & edictis magistratum, superintendentes & ministri creantur. Quale verò, ac quantum hoc crimen sit, declarauit idem Athan. cum subiungit: Hoc autem ecclesiasticos canones dissoluit: & gentiles cogit blasphemos esse, ac suspicari non diuino iure, sed nundinatione ac iussione creationes Episcoporum fieri. Atqui ista admirabilis creatio Georgij Cappadocis, ab Arianis facta est: & hunc ortum habuit. Haetenùs Athanasius. Quòd verò canones Ecclesiasticos, quos hic dixit S. Athanasius, canones illos Apostolorum, quos Ecclesiæ tradiderunt, esse intellexerit, vnde ecclesiasticos vocauit, ex principio epistolæ perspici potest. Hortans enim Orthodoxos, ad quos scripsit, vt illam Georgij Ariani in canones iniuriam, communem ducerent: & vnusquisque tanquam ipse læsus esset, opem ferret, nè paulatim ecclesiastici canones & fides Ecclesiæ corrumperentur, subiungit: Non enim canones nunc dati sunt Ecclesijs: quin potiùs pulchrè eos ac firmè patres nostri tradiderunt. Neque fides modò cœpit, sed à Domino per discipulos eius in nos deriuata est. Hos discipulos Domini vocauerat priùs patres nostros, iuxta prophetiam Dauid, de filijs synagogæ patribus credentium: sic enim ait, Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. Quòd verò eisdem esse significauerit, quos & patres nostros & discipulos Domini vocauit, ex eo etiam, quod statim sequitur, magis adhuc intelligi potest. subiungit enim, vt verbis eius ytar, *ἴν' οὐκ μὲν τὰ ἐξ ἀρχαίων μέχρις ἡμῶν τηρῆντα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἐν ταῖς νῦν ἡμεῖς παραπόλινται, κινῆντε ἀδελφοὶ ὡς οἰκονόμοι θεοῦ μυστηρίων τυγχάνοντες, καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν ἀρπαζόμενα θεωροῦντες.* id est, nè ea igitur, quæ haetenùs à priscis vsque temporibus in Ecclesijs seruata sunt, ætate nostra intereant: & quæ nobis concredita sunt, à nobis requirantur, excitamini fratres, quippe qui mysteriorum Dei dispensatores estis: & quæ ab alijs eripiuntur, cernitis. Canonem, qui prohibet, nè iussu & autoritate secularis magistratûs aut potestatis vllus fiat Episcopus, vt Georgius ille Arianus loco Athanasij factus fuerat, affirmat S. Athanasius seruatum fuisse in ecclesijs *ἐκ τῶν ἀρχαίων*, id est, à priscis temporibus. prisca autem tempora ante Athanasium, necesse est vt in ætatem Apostolorum inciderint, qui vix trecentis annis antecesserant. ex quo fit, vt hic Canon 30. Apostolorum, Athanasij autoritate, aliorum, quàm Apostolorum, non potuerit esse. Item magnus Basilius in tertio suo canone canonem Apostolorum 22. citat. sic enim ait: Diaconus, qui post diaconatum fornicatus est, ei jcietur ex ministerio: in locum autem laicorum reiectus, nõ priuabitur communione: Quia antiquus canon est, vt lapsi ex gradu, hoc tantùm genere supplicij puniantur. Arbitror secutos esse illos primos legem illam, Non vindicabis bis in idipsum. Haetenùs canon Basilij. Canon verò Apostolorum, quem beatus Basilius antiquum canonem vocauit, sic ait. Episcopus, aut presbyter, aut diaconus in fornicatione, aut periurio, aut furto depræhensus, deponatur, & non excommunicetur, ait enim scriptura, Non vindicabis bis

Psal. 44.

Can. Apostol.
22. citatus à
Basilio.Naum I. in.
xix.

M in

in idipsum. & clariùs adhuc in canone suo 32. eundem canonē Apostolorum, quem antiquum vocauerat, repetit: Clerici (inquit) qui peccatum ad mortem peccant, gradu quidē mouentur, communionē tamen laicorum non prohibentur. non enim vindicabis bis in idipsum. Hunc quoque canonem confirmauit Synodus Africana ca. xxxvij. sic enim ait: Similiter confirmatū est, quod si presbyteri vel diaconi in aliquo grauiori peccato deprehendantur, propter quod necessariò à ministerio arcendi sint, nè imponantur eis manus tanquàm pœnitentibus, vel tanquàm laicis fidelibus, id est, nè excommunicentur vt laici. Laicis enim imponuntur manus, vt eiekti ex ecclesia per huiusmodi impositionem manūs, & priuati cōmunionē, pœniteant. Rursùs confirmat, esse hunc canonē Apostolorū, quod Leo magnus huius canonis Apostolici traditionē secutus, in epist. 92. cap. 2. scripsit, alium esse à cōsuetudine ecclesiastica, vt qui in presbyterali honore aut diaconi gradu fuerint consecrati, pro crimine aliquo suo per manūs impositionem remedium accipiant pœnitendi. Deindē subiungit, quod sine dubio ex Apostolica traditione descendit. Obseruauit quoque Igmarius Rheimensis in eodem libro, quem sæpè dixi, cap. 24. de manūs impositione, hoc decretum magni Leonis: explicauitq; illud, & cum canone Apostolorum contulit. Sic enim ait: Et hanc obseruantiam de lapsis sacerdotibus siue diaconis, beatus Leo Papa primus ex Apostolica traditione indubitanter descendisse testatur. Deindē subiungit: Sed & in Apostolorū canonibus reperitur capitulum 25. Episcopus, presbyter, diaconus in homicidio, periurio, siue fornicatione deprehensus, deponatur: non autem excommunicetur. Non enim Deus bis vindicat in idipsum. Nam iuxta ecclesiasticam cōsuetudinem clericus pro eo crimine iubetur deponi, pro quo laicus, si admiserit, excommunicetur, vt in statutis sanctorum patrum frequentissimè decernitur. Vndē & laici absque ecclesiastica cōmunionē solent pœnitere: sicut & clerici absque administratione officij. Non ergò mirum, si clerici, per manūs impositionem, remedium pœnitendi pro criminibus, pro quibus laici excommunicari iubentur, non accipiunt. Si autē Episcopi vsque ad anathematis sententiam inobedientes extiterint, consequens est, vt per manūs impositionem sanctæ redintegrentur ecclesiæ, cūm redierint, sicut sanctum Nicenum conciliū de Nouatianis instituit. Haftenus Igmarius. Rursùs beatus Basilius in libro de spiritu S. ad Amphiloichium, cap. 27. Inter ea, quæ ab Apostolis tradita esse dicit *ἀγράφως*, id est, sine scripto, vt sunt traditiones canonum Apostolorum, numerat traditionem Apostolicam de trina baptizatiōe, in vnius baptismi mysterio, quæ est traditio canonis 49. qui Episcopum & presbyterum deponi iubet, si in vno mysterio non fecerit tria baptismata, id est, si non baptizauerit in nomine patris, & simul baptizauerit in nomine filij, & simul in nomine Spiritūs S. Hæc enim tradiderunt S. Apostoli esse tria baptismata vnius mysterij, quæ Pelagius pontifex vocauit trinam mersionem in nomine Trinitatis, quam à sal-

*Interpretatio
decreti Leo-
nis ex Igm.
Rheimensi.*

*Can. Apost.
59. à beato
Basilio citat
27.*

saluatore nostro traditam dicit. Sic quoque intellexit Clemens Romanus, qui in libro 7. cap. 42. Apostolicam traditionem scribit, vt is, qui baptizatur, doceatur dicere post renunciationem, Baptizor in patrem, Baptizor in filium, Baptizor in Spiritum S. Vnde consequens est, vt simul doceatur sacerdos, baptizare in patrem, baptizare in filium, baptizare in Spiritum Sanctum. Dat igitur beatus Basilius testimonium, esse hunc canonem Apostolorum, cum sententia eius canonis de huiusmodi trina baptismatione siue mentione, ex Apostolica traditione sine scripto profectam esse dicit. Nec enim nos canones Apostolorum à sanctis Apostolis scriptos esse dicimus: Sed traditos sine scripto per sermonem: scriptos verò à beato Clemente eorum discipulo. vnde sic eos inscripsit, Canones Ecclesiastici sanctorum Apostolorum per Clementem. Rursus idem Basilius canonem 49. & 50. de baptismi forma citat, in primo suo, de baptismi schismaticorum & hæreticorum, canone, cum ait: Quod si illi ipsi baptismi nostri formam seruaerint, eo contenti sumus. Non enim illis gratiam referre: sed perfecto iuri canonum seruire debemus. item in canone suo 12. canonem Apostolorum 17. de digamis citat, cum ait: Canone cautum est, vt digami ab omni munere ecclesiastico vacent. Hunc quoque canonem citauit Sidonius Apollinarius in concione ad plebem Biturigis habita, quæ est in 7. libro epistolarum eius. sic enim ait: (agebatur autem de Episcopo eligendo) Sed dicitis, viros Eucherium & Pannychium illustres, haberi superiores, quod hætenus eos esto putatos, sed præsentem iam modò ad causam illi ex canone non requiruntur, qui ambo ad secundas nuptias transierunt. Hæc Sidonius. Præterea Origenes, cum in extrema parte libri 8. Celso respondit, in Christianos obijcienti, quod se à rebus publicis abstinerent, sic ait: οὐ φεύγοντες γε τὰς κοινότητας τοῦ βίου λειτουργίας χριστιανὰ τὰ τοιαῦτα περιίστανται, ἀλλὰ τηροῦντες ἑαυτοὺς θειοτέρᾳ καὶ ἀναγκαιοτέρᾳ λειτουργίᾳ ἐκκλησίας θεοῦ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνθρώπων, καὶ ἀναγκάσει ἅμα καὶ δικαίῳ ἠγούμενοι. Non (inquit) Christiani huiusmodi occupationes deuitant, quod communis vitæ ministeria fugiant, sed quod seruent se diuini ac magis necessario ministerio ecclesiæ Dei ad salutem hominum. Id quod necessarium simul & iustum existimant. Quis hic neget, qui sensum habeat, scripsisse hoc Origenem secundum Apostolicam traditionem, quæ vsque in hodiernum diem in ecclesia Dei custoditur: & in canone Apostol. 6. & item Canone 81. & 61. continetur? Episcopus (inquit) vel presbyter, vel diaconus, curas mundi nè suscipiat: alioqui deponatur. Et clarius adhuc in altero canone: Dicimus (inquit) non oportere Episcopum, aut presbyterum demittere se ad populares administrationes, sed potius vsibus & necessitatibus Ecclesiasticis tempus accommodare. Aut igitur pareat, vt non hoc faciat, aut deponatur. Nemo enim potest duobus dominis seruire, sicut Dominus præcepit. Eruditi ergo & probi, quos idem Origenes vocat *σωματοῦ λόγῳ καὶ εἰς*, qui, vt idem ait, ad regendas ecclesias accesserant, & sæpè inuiti trahebantur, abstine-

Can. 49. &
50. citati à
beato Basilio,
c. 17.

Sidonius Cas
non. 17. citat.

Can. Apost.
81. 61. citati
ab Origenes.

M z bant

bant se à rebus publicis tractandis, quia hoc Ecclesiastica traditio Apostolico canone sancita, præcipiebat. Et qui nondùm erant facti clerici, item abstinebant, nè eiusmodi administratio publicè prohibita, impedimento esset, nè clerici fierent secundùm canonem 61. qui iubet, vt si quis fornicationis, aut adulterij, aut alicuius prohibita actionis conuictus fuerit, nè fiat clericus. Inter prohibitas actiones est omnis publici muneris administratio, quousquè expleta sit & relicta, vt militia, aduocatio publica, & magistratus. Rursùs idem Origenes libro 3. contra Celsum, sententiam citat duorum aliorum canonum. Sic enim ait de disciplina, quæ tunc in ecclesia secundùm canones Apostolorum erat, & quæ nunc est: Quos, tanquàm à mortuis excitatos, existimant, si idoneam vitæ mutationem ostendant, idq; longiore tempore, quàm ij, qui primùm accedunt ad fidem, aliquandò postea admittunt, οὐ καταλιγοντες δεῖς ἀρχὴν ἢ προστασίαν τῆς λεγομένης ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. id est, non tamen vt ecclesijs præsent eos eligunt, qui postquàm ad fidem accefferunt, lapsi sunt. Hactenus Origenes. Primum caput ad sententiam canonis 51. pertinet, qui Episcopis & presbyteris iubet omninò recipere eos, qui à peccato reuertuntur pœnitentes. Secundum caput pertinet ad sententiã can. 80. qui iubet, vt qui ex ethnico fit Christianus, aut Christianus ex turpi vita ad honestã redit, nè statim Episcopus fiat, priusquàm documentum vitæ suæ præbeat.

Can. Apostol.
69. citatus ab
Eusebio Alex
and. Hier.
Anastasio
Antiocheno,
Epiphânio.

Præterea cùm Clemens Romanus in libro 5. de martyribus c. 14. traditionem S. Apostolorum de ieiunãdo Quadragesimam scribit, & eandẽ traditionem S. Anastasius Antiochenus citat in libro, quem vocat ἐδηγῶν. & Eusebius Alexandrinus ante mille trecentos annos & ampliùs, de quo Anterus Pontifex in epistola sua ad Episcopos prouinciarum Bæticæ & Toletanæ meminit, in homilia prima de ieiunio, vna ex 16. quæ extant, ὅτι ἡ τεσσαρακοστὴς (inquit) κανὼν τοῖς πάντι ἐπίκειται, id est, canon Quadragesimæ omnibus impositus est ad ieiunandum. & S. Hieronymus in epist. ad Marcellam aduersùs Montanum, cùm Quadragesimam ait nos secundùm traditionem Apostolorum ieiunare. item cùm traditionem Apostolicam de ieiunio 4. & 6. feriæ idem Clemens, & Petrus Alexandrinus martyr, in canone suo 15. ac S. Epiphânus in charactere ecclesiæ sui temporis, quem describit, & idem S. Anastasius Antiochenus Patriarcha in eodem ἐδηγῶν citant, an non tribuunt hi omnes testimonium canonis Apostolorum 69. qui eadem iubet? an horum testimonium, vt aliorum testimonium nũc omittam, non facit fidem, esse illum, quem nunc habemus, canonem Apostolorum? Est autem hîc rursùs obseruandũ, quod suprã iterùm admonuimus de duplici genere ieiunij, perfecti, & imperfecti siue inchoati, quod Ioannes Damascenus, vt iam dixi, in libello de ieiunijs ad Cometam, notauit, quod in abstinendo solùm à carnis esu cernitur: id quod in omni 6. feriã ab initio vbiquè per totum annum seruatur: & de simili ieiunio 4. feriæ, quod non est in commune traditum, sed ecclesijs Orientis, quibus receptũ est

Ieiunium aliud perfectũ, aliud imperfectum.

est ex præcepto: pro quo in ecclesijs Occidentis simile ieiunium abstinendi necessario ab esu carnis in sabbato seruatur. ita enim visum est à principio, vt nos sepulturam Domini ieiunio sabbati, illi initium passionis ieiunio quartæ feriæ pro peccatis nostris honoraremus. Ex qua distinctione nõ dissensio, sed mutua gratulatio, & decorus in ecclesia Dei cultus existeret. Illud præterea aduertendum est, nè quis à me has distinctiones excogitatas putet, notasse Synodum Gangrensem ieiunia in commune tradita canone 19. Ex quo intelligere licet, esse alia ieiunia, non in commune cunctis tradita, vt 4. feriæ & sabbati. loquor de ieiunio, quo solum abstinetur ab esu carnis. Sanctus quoque Epiphanius in caractere ecclesiæ traditiones ex præcepto susceptas, ab alijs *κατὰ ἀποδοχὴν προαίρεσιως*, id est, ab alijs ex voluntate susceptis distinguit. Vt in ecclesia nostra ieiunium 6. feriæ & sabbati perfectum, ex voluntate est: imperfectum verò, id est, in sola abstinencia ab esu carnis, ex præcepto susceptum: sicut in ecclesia Orientis ieiunium imperfectum 4. feriæ, & 6. ex præcepto est: perfectum verò, ex voluntate. Vndè idem Eusebius Alexandrinus, de quo paulo ante memini, in eadem homilia de ieiunio cū ait, non licere ieiunium Quadragesimæ ad aduentum amici soluere, licere tamè ieiunium 4. & 6. feriæ, de ieiunio perfecto loquitur. hoc enim ex voluntate, vt dixi, in illis ecclesijs susceptum est. Sicut ieiunare sex diebus ante pascha, nihil edendo præter panem, salem & aquam, traditio Apostolica fuit, ex v. libro Clementis *κατὰ ἀποδοχὴν προαίρεσιως*, id est, ex voluntate suscepta. Redeo ad testes canonum Apostolorum. Cyrillus Alexandrinus in 10. homilia citatus à beato Cyrillo. *ἑσπαστικῆς*, id est, paschali, ex 30. quas scripsit, & adhuc habemus Græcè, celebrationem paschæ, vt nunc celebrat ecclesia, secundum traditionem Apostolicam fieri dicit, quo testimonio fidem facit, Apostolorum esse canonem 7. qui iubet deponi presbyterum, aut diaconum, qui pascha ante æquinoctium cum Iudeis agitauerit, quia scilicet ad hos pertinebat docere populum, vt ritè secundum Apostolicam traditionem celebraret. In Laicos verò non sic celebrantes, nihil supplicij statuit œconomicè, id est, dispensatoriè. Hoc enim primum fecit, vt ante dixi, Synodus Nicena, quæ laicos non sic celebrantes excommunicauit, vt perspici potest ex primo canone Synodi Antiochenæ, quæ canonem concilij Niceni renouauit. Rursus S. Epiphanius tomo primo lib. 3. disputans cõtra Audianos, grauissimum & locupletissimum testimonium canonibus Apostolorum dedit. Ait enim, loquens de constitutionibus Apostolorum, ferri in eis *πᾶσαν κανονικὴν τάξιν*, id est, omnem ordinem canonicum. hoc dixit propter canones ecclesiasticos sanctorum Apostolorum, qui sunt in lib. 8. quibus omnis ecclesiastica constitutio, & compositio, atq; ordo continetur. Deindè subiungit, nihil in eis esse deprauatum, aut deuium à fide & confessione, nec ab ecclesiastica gubernatione & canone. Rursus idem S. Epiphanius lib. 2. tom. 1. disputans contra hæresim Montani, canonem Apostolorum 17. citat, cū ait, honorare Deum monogamiâ, sicut sancti Apostoli ecclesiasticum canonem sacerdotij ordinatè & sanctè

ieiunia alia in commune tradita, alia non in cõmuni tradita.

Traditiones Apostolica alia ex præcepto suscepta, alia ex voluntate.

Can. Apost. 7. citatus à beato Cyrillo.

Sancti Epiphanius testimonium locupletissimum de canonibus Apostolorum.

Constituerunt tamen charismata sacerdotij virginitate & abstinentia à monogamia, præcipuè Deus ornàrit. Item Ioannes Damascenus, qui fuit sub Leone Isaurico Iconomacho ante annos octingentos in lib. 4. de fide orthodoxa, post enumeratos libros canonicos scripturæ sacræ, posuit canones Apostolorum per Clementem. Quanta verò sit Damasceni authoritas, nemo est qui nesciat, præter Magd. qui se omnibus ecclesiæ sanctæ antiquis doctoribus anteponunt, vt qui sint in oculis suis omnium seculorum sapientissimi. Præterea Tarasius Patriarcha Constantinopolitanus in epist. ad Adrianum Pontificem Rom. canonem Apostolorum 29. citat, & recitat de eo, qui pecunia factus est Episcopus, aut presbyter, aut diaconus. Adhæc, canonem 64. de non ieiunando Sabbato & Dominico, Apostolorum esse, testimonio est, non solum beatus martyr Ignatius in epist. ad Philipp. & Clemens Romanus in 5. lib. & 7. de Apostolorum constitutionibus, vt supra ostendi, cū causam & rationem ieiunandi sabbato explicarem, sed etiam beatus Augustinus in epistola, quam ad Casulanum scripsit contra Urbicum ecclesiæ Orientis accusantem, quæ sabbato non ieiunant, non quidem Iudaicè, sed alia ratione, & quidem pia, quas Tertullianus quoque in apologetico c. 16. defendit his verbis: Aequè (inquit) si diem solis (sic vocat Dominicum) lætitiæ indulgemus, alia longè ratione, quàm religione solis. Deindè subiungit, de non ieiunantibus per Orientè die sabbati: Secundo loco ab ijs sumus, qui diem Saturni ocio & victui decernunt, exorbitantes & ipsi à Iudaico more, quem ignorant. Hastenùs ille. Sed dicit aliquis, ergò in crimine est ecclesiæ Romana, quæ hanc traditionem Apostolorum non recepit? minimè. Nō enim hanc consuetudinem non ieiunandi sabbato, in commune cunctis fidelibus tradiderunt, sed ecclesijs Orientis non solum propter Simonianos indè ortos, qui mundum, à cuius creatione sabbato Deus requieuit, opus eius esse negabant, sed quòd iam per spiritum præcognoscerent, futuros quoque esse in illis locis hæreticos alios, Manichæos, Eustathianos, Marcionistas, Lampetianos, & Messalianos, qui in Paphlagonia apparuerunt. Hos enim scribit S. Anastasius Antiochenus Patriarcha, solitos secundùm dogma suum sabbato & Dominico die ieiunare *διὰ νομισθίον ἡμερῶν ἁποστόλων*, quod Synodus Gangrensis can. 17. prohibet, id est, propter falsam & simulatam exercitationem: ieiunabant enim simulatè his diebus in contumeliam resurrectionis, cui à vespera sabbati, vt ait magnus Leo in epist. 81. c. 1. initium constat adscribi: vnde in honorem resurrectionis, quam à vespera sabbati ecclesiæ Orientis celebrare incipiunt, cœperunt à principio non ieiunare sabbato. Sic enim beatus Ignatius, & Ioannes Damascenus, vt antea admonui, intellexisse videntur. Verius hoc, quàm quod Theorianus cognomento Philosophus, Græcus author, in epistola ad sacerdotes de ieiunio sabbati scripsit, non ieiunare Græcos sabbato, quia eo die animæ iustorum statim post descensum Domini ad inferos, liberatæ fuissent, (siquidem vespera feriæ 6. ad noctem, & nox ipsa, quæ vesperam ipsam secuta est, ad posterum diem sabbati

Ioan. Damasceni testimonium de canonibus Apost.

Can. Apost. 29. à Tarasio Patriarcha Const. citatur.

Beati Augustini testimonium de canone Apost. 64.

Quare traditus à S. Apostolis ecclesijs Orientis canon de non ieiunando sabbato, & Dominico.

bati pertinebat) at ecclesia, licet ita esset, ut hic author vult, non nisi vnam resurrectionem festiue ac religiose celebrat, eius scilicet, qui est primogenitus mortuorum, & primitiæ dormientium Christus Deus noster. Illud vero melius, quod hic author in eadem epist. de varia consuetudine ecclesiarum Orientis & Occidentis in ieiunio, aut non ieiunio sabbati, & in azymis, aut fermentato, & alijs huiusmodi ait, dicam verbis eius οὐδὲν γὰρ δυτε ἡ τῶν λατινῶν ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια, δυτε ἡ ἡμετέρα ἐξο τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ ἀρέσκοντος ἐληφεν ἢ κρατεῖ, ἀλλὰ θειοτέρων ἔχονται σκοποῦ καὶ νοήματος, τοῖς οὖν ἐχέφροσι πάντα ὀρθά, τοῖς δὲ μὴ τοιοῦτοις σκάνδαλον τε καὶ πρόσκομμα Neque Latinorum, inquit, ecclesiastica consuetudo, neq; nostra, id est, Græcorum, quicquam, quod honesto fine aut decencia careat, accepit, aut tenet. quin potius vtriusq; consuetudinis diuinum propositum, & mens est. Prudentibus ergo recte omnia, contra verò imprudentibus omnia sunt periculo & ruinæ. Recte quidem ille hoc, nisi paulopòst à se dissentiret, cum canonem 56. Synodi 6. in Trullo, qui consuetudinem Ecclesiæ Romanæ ieiunandi sabbato temerè improbat, & nõ ieiunare iubet, à Vigilio Pontifice Romano approbatum ac confirmatum esse dicit, quod non modò falsum est, sed neq; fieri potuit, siquidem non solùm post Vigilium, sed 24. annis post 6. Synodum, quæ Agathone Pontifice contra Monothelitas habita est, canones illos, qui 6. Synodi esse feruntur, editos esse constat. Ut Anastasius cognomèto Bibliothecarius, & ante eum Theophanes Episcopus Niceæ, apertè docent: id quod tempus indictionis quartæ, in tertio canone notatum, satis ita esse conuincit. Sed de canonibus istis in libro de actis sextæ & septimæ Synodi iam pridem, quid habendum esset, scripsimus. Ut autem redeam ad ieiunium diei Dominici, & ad Synodum Gangrensem, illud etiam obseruandum est, cum prohibet ieiunare die Dominico propter simulatam exercitationem, satis significauit & admonuit, licere quidem propter veram, id est, causam abstinentiæ religiôsæ & sanctæ. Possem præterea eos omnes producere testes Canonum Apostolorum, qui apud Græcos Nomocanones scripserunt, id est, qui leges canonicas in certos titulos, quos vocant, distribuerunt, Cōstantinum cognomento ἀπὸ σχολαστικῶν tempore Iustiniani, Photium Constantinopolitanum, Cōstantinum Harmenopolium, Matthæum monachum, Zonarā, Theodorum Balsamonem: & qui apud nos idem fecerunt, id est, qui cōcordantias decretorum, quas vocant, composuerunt & elaborarunt, Anselmum Lucensem, Deusdedit, Iuonem, Burcardum, Gregorium cognomento Polycarpum, Gratianum. Ex quibus quia ceteri fortassè notiores sunt, de Latinis loquor, quid Deusdedit Cardinalis tituli Apostolorum, vir suæ ætatis doctissimus, de Apostolorum canonibus senserit, non dissimulabo. is ergo ante annos prope quingentos tempore Urbani 2. qui Victori 3. successit, sic scripsit in libro, quem de eo composuit, quòd ad regem vel Imperatorè nõ pertinere potestates ecclesiasticas constituere: nec electionè summæ pontificis

*Oēs Græci
authores nomocanonum,
& latini authores cōcordantiarū canonicarū testimoniu tribuunt canonibus Apost.*

Can. Apostol. 30. citatus ante annos 500. à Deusdedit cardinali.

ficis confirmare. postquam enim canonem Apostolorum 30. citauit, Si quis Episcopus potestatibus secularibus vsus, ecclesiam per ipsas obtinuit, deponatur, subiungit: Si quis huius Apostolici canonis auctoritatem authenticam non esse contendat, primam vniuersalis Synodi Nicenae & Antiochenae, quibus authentica esse docetur, euersor esse docetur, ac per hoc haereticus esse iudicabitur. Deinde subiungit: Nam & Calixtus, & Gregorius, & alij pontifices suas constitutiones eorundem canonum Apostolicorum auctoritate firmauerunt. Stephanus vero 4. & Ioannes 8. vt ait Anastasius in prologo Synodi 7. in plenissima auctoritatis robore recipere consueuerunt. Et paulo post: Hanc itaque quam praedixi, consuetudinem ab Apostolis traditam (quam prius canonem Apostolorum vocauit, vocat nunc consuetudinem ab Apostolis traditam) nullatenus violare praesumpserunt Christianissimi Imperatores, Constantinus, Constans, Valentinianus, Theodosius, Archadius, Honorius, Carolus, Ludouicus, & his imperio & religione conformes, qui vel a se, vel ab alijs aedificatas ecclesias amplissimis donis ditauerunt: & in clero, & in rebus ecclesiasticis nullum iudicium vel dominium vindicauerunt: Immo quidam eorum legibus hoc cauerunt. At contra Zenon & Anastasius Imperatores Eutylianistae leguntur prius sanctam ecclesiam sibi subdidisse, ita vt Catholicos Episcopos in exilium relegarent, alios subrogarent, & quae sequuntur. Haec tenens Deus dedit. Quae eo libentius recitauit, quo magis Magd. & ceteri Lutherani intelligant, contra scripturae sanctae auctoritatem, & contra canonicam consuetudinem ecclesiae, a sanctis Apostolis traditam, quam pij Imperatores nunquam violare ausi sunt, ecclesias suis ministris & superintendentibus a potestatibus secularibus tribui & assignari, vt nuper duobus libris, de hierarchicis ordinationibus inscriptis, copiose docui. Illud ite Photij Constantinopolitani Patriarchae de canonibus Apostolorum testimonium, quod in volumine de libris a se lectis composito, quod Bibliothecam appellauit, scriptum reliquit, non praetermittam, quin recitem verbis eius: ἀνεγνώθι κλήμηντος τοῦ πρώτου τεύχου δύο, ὧν τὸ μὲν γράφεται διαταγαὶ τῶν ἀποστόλων διὰ κλήμηντος, ἐν ᾧ καὶ οἱ τῶν συνοδικῶν κανόνων τῶ ἀθροίσματι τῶν ἀποστόλων κανόνες ἐπιγραφόμενοι περιέχονται. interpretemur Latine, Legi (inquit) Clementis Romani volumina duo, quorum alterum de constitutionibus Apostolorum inscribitur, in quo canones Apostolorum continentur, qui collectioni canonum Synodicorum ascribuntur. Admonuit ergo hoc testimonio eruditissimus, & incredibili lectione auctor Photius, esse canones Apostolorum, quanuis frequenter inter Synodicos collocati, & ascripti reperiantur. Vt in Antiochena Synodo cernere licet, cuius Synodi canones omnes, sunt Apostolorum canones. Quod quidem nec ipsa Synodus dissimulauit, vt nos supra suo loco singulatim docuimus. Falluntur itaque opinione, si qui non putant Apostolorum canones esse, quos numero canonum Synodicorum saepe ascriptos reperiunt. Quod auctor sapientissimus ad-

Quo potestas
secularis mi-
nistris Lute-
ranorum eccle-
sias tribuit.

Photij Const.
de canonibus
Apost. testis
monium cla-
rissimum.

Prudens animi
maduersio
Photij de cas-
sionib. Apost.

monen-

monendum esse, rectè iudicauit. Praterèa Bonifacius Apostolus Germanie
 vestra, Magdeburgenses, ante annos octingentos canonem Apostolorum 34. *Cano. Apost.*
 in epistola ad Gudbertu Anglum citauit. sic enim ait: Deceterò, frater cha- *34. citatus à*
 rissime, quia nobis æqualis labor & maius periculum imminet, quàm cæ- *Bonifacio*
 teris sacerdotibus, quia canones antiqui præcipiūt, vt omnes sciant, Metro- *Apostolo Ger-*
 politanum sollicitudinem totius prouinciæ gerere &c. Hunc saltem dome- *manie.*
 sticum testem dicere Magdeburgenses nō audebant, sed testem nostrum de
 domo eorum prodeuntem, & eos conuincentem. Sin verò hic cauillentur,
 vocâsse Bonifacium antiquos canones alicuius Synodi antiquæ, redarguet
 eos Synodus Antiochena, quæ cū sit antiqua, annis 5. post Nicenam habi-
 ta, renouans hunc canonem Apostolorum in canone 9. Secundū (inquit)
 priscum patrum nostrorum Canonem. constat autem, hunc canonem non
 esse inter canones Synodi Ancyranae, neq; Neocæsarensis, quæ duæ Synodi
 non multis annis Nicenam antecesserunt, &c. Deindè diuinus Dionysius
 Areopagita canonibus sanctorum Apostolorum locupletissimum & anti-
 quissimum testimonium perhibuit in epistola ad Demophilū. Citat enim
 in ea non obscurè canonem Apostolorum 52. cū sacerdotem illum, quem
 Demophilus ex ecclesia eiecerat, quia pœnitentem quendam absoluerat, *Testimonium*
 multis exemplis scripturæ sanctæ grauisimè defendit. & Demophilū mo- *Dionysii de*
 nachum accusat, quòd cū infra sacerdotes, immò infra diaconos esset, sa- *canonibus*
 cerdotem tamen iudicare ausus esset, quod minimè ei licuisset, quanuis ali- *Apost.*
 quid illum in canones egisse sciret. Et si enim (inquit) ἀκοσμία καὶ ἀταξία τῶν
 δυνάμεων ἐστὶ καὶ ὄργων καὶ θρασυῶν ἐκβάσις, id est, & si enim canones & traditiones
 violare, nihil aliud sit, q̄ honestatem siue decorū & ordinem rerū diuinarū
 tollere, non tamen, inquit, rationi consentaneū est, vt ordo peruertatur: id
 est, vt qui nō debet, neq; potest, corrigat: cū scriptū sit in Deuteron. quod *Deut. 16.*
 idē Dionysius in eadē epistola citat, Quod iustū est, iustè exequere. Quo lo-
 co, vt hoc quoq; obiter obseruemus, nemo sit, si vim & vsum horū verbo-
 rū ὄργων & θρασυῶν nō ignoret, q̄ neget aut dubitet, significatos esse hīc canones
 Apostolorum. Ex quo loco Dionysij intelligere quoquè licet, cū Paulus
 dixit in epistola priore ad Corinth. Omnia honestè & secundū ordinem
 fiāt in vobis, præsertim si quis proximè superiora cōferat, custodiam cano-
 num Apostolorum commendâsse. His enim custodiendis honestas & ordo
 sanctę in domo Dei conuersationis continetur: id quod satis per se ipsa ratio
 sic esse intelligendū, conuincit. Quomodò enim omnia honestè & secundū
 ordinem fieri in ecclesia præciperet, si nullæ ecclesiasticæ regulæ hon-
 nestatis & ordinis seruandi, traditę fuissent? Vndè canones Apostolorum sic
 in vetustis exemplaribus inscriptos reperi, *περὶ ἐνταξίας κανόνων τῶν ἁγίων ἀπο-*
στόλων, id est, De bono ordine canones sanctorum Apostolorum. Idem ergò
 Dionysius, qui de canonicis traditionibus generatim meminerat, quas
 ὄργων & θρασυῶν vocauit, quibus verbis frequentissimè postea sanctæ Synodi
 & sancti patres vsi sunt, paulo pòst: Et tu, inquit, h. 10 (Demophilū dicit)

N au-

Luc. 15.

audax es contra mitem & bonum Deum, & contra legem eius in ecclesiastica hierarchia positam: canonem dicit à sanctis Apostolis sine scripto traditum, quem vocat *θεσμοθεσία ιεραρχικη*, qui ait, Si quis episcopus aut presbyter reuertentem à peccato non recipit, sed potius abijcit, deponatur. Tristitia enim afficit Christum, qui dixit gaudium esse super vno peccatore penitentiam agente. Quod idem quoque Dionysius in eadem epistola contra Demophilum istum citauit. Contra hanc ergo legem, siue canonem Apostolorum commiserat Demophilus iubentem episcopis & presbyteris, vt ad exemplum Domini mitis & benigni, recipiant penitentem, & non abijciant. At Demophilus impie & crudeliter contra exemplum Christi, & contra sanctorum Apostolorum ecclesiasticum canonem, voluerat non recipi penitentem à presbytero, sed abijci. Si quis verò huic nostræ sententiæ & interpretationi assentiri fortasse noluerit, sed potius contradicere, respòdeat mihi, quos *θεσμο* & *θεσμοθεσία* dicat hîc Dionysius? & in quâ legem traditam ecclesiasticæ hierarchiæ, contra Dei benignitatem & mansuetudinẽ peccauit Demophilus, cum voluit, vt non reciperetur à presbytero reuersus à peccato? Sanctionem enim, vt dixi, legum ecclesiasticarum, quas Apostoli Canones Apostolicos vocarunt, *θεσμοθεσία ιεραρχικη* Dionysius appellauit. Denique, vt omnium os in canones ecclesiasticos Apostolorum obstruatur, beatus Petrus in sermone doctrinæ suæ ad populum in ordinatione Clementis, cui sermone sanctus Anacletus & sanctus Alexander, vt alios nunc taceam, testimonium in epistolis suis tribuunt, sic de beato Clemete locutus est: Quo circa (inquit) trado ei potestatem mihi à Domino traditam ligandi & soluendi, vt cuiuscumque manus imposuerit, in terra, sic enim est Græcè, ratum sit in cælis. ligabit enim (inquit) quem ligari oporteat: & soluet, quem solui: *ὡς τὸ μὴ τῆς ἐκκλησίας ἢ τῶς κανόνας*, id est, vt qui canones ecclesiasticæ nouerit, canones enim dixit pro canonibus, vt militem dicimus pro militibus: & scriptura, Fons (inquit) ascendebat de terra, pro fontibus. Erant igitur regulæ ecclesiasticæ à sanctis Apostolis traditæ, quas canones ecclesiasticæ vocarunt: vt postea sancti patres eorum successores, & sanctæ Synodi frequenter vocare consueuerunt. Quare cum sic vocet beatus Petrus, quis erit iam, qui cum legerit antiquas regulas ecclesiasticæ, siue canones priscos ecclesiasticos in Synodis, aut Epistolis veterum pontificum, aut in scriptis aliorum sanctorum patrum citatos, non Apostolorum canones citatos existimet, præsertim si eos in numero 85. quos habemus, legat? Quæro istos, qui contradicunt, dicant nobis, quos canones ecclesiasticæ nouerat Clemens ad ligandum, quos ligare oporteret: aut ad soluendum, quos soluere, nisi eos, qui à sanctis Apostolis traditi sunt: qui sint excommunicandi, & qui non: qui sint ad penitentiam recipiendi, & qui non? Dominus enim dixit: Quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo. At verò quæ oporteat ligare & quæ soluere, vt eorum alligatio vel solutio rata sit in cælo, ecclesiasticis regulis siue canonibus ecclesiasticæ traditis, ad hoc sciendum, opus

Canones Apostolorum sciendi oportet, ad sciendum quos oporteat ligare, & quos soluere. Matt. 18.

opus est: & ad sciendum, quo modo peccatores pœnitentiam agere debeant, & quomodo curari. Quod quidem Dominus sanctos docuit Apostolos, quod canones Aphorismorum, ut periti medici, sicut à principe & authore medicinae spiritualis didicerant, ecclesiae Catholicae ad vtilitatem omnium tradiderunt. Vnde S. Irenaeus lib. 3. cap. 5. Quod autem, inquit, Dominus venit medicus eorum, qui se male habent, ipse testificatur, inquit: Non est opus sanis medicus, sed male habentibus. Non veni vocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam. Deinde subiungit, quomodo ergo, qui male habent, confirmabuntur? & quomodo peccatores pœnitentiam agent, vtrum perseverantes in eisdem ipsis? an è contrario magnam commutationem & transgressionem prioris conuersationis accipientes, per quam ægritudinem non modicam, & multa peccata sibi ipsis importauerunt? Ignorantia autem horum omnium, per agnitionem vacuatur: agnitionem verò faciebat Dominus discipulis suis. Haec tunc Irenaeus. Dominus ergo, ut verus medicus, docuit discipulos, quo modo & qua methodo, & quibus canonicis atque aphorismis, sic enim vocant Graeci excommunicationes, varias ægritudines peccatorum in ecclesia per potestatem ligandi & soluendi curare deberent.

Testimonia veterum Pontificum Apostolicorum, sententias canonum Apostolorum frequenter citantium, & quibus in locis, Anacleti, Alexandri, Eleutherij, Sixti, Marcelli, Eusebij, Iulij, collatis sententijs citatis cum ipsis canonibus.
Cap. 22.

Iam fortassè tot ac tanti testes canonum Apostolorum, non pontifices, fidem pontificibus apud Magdeburg. adstruent: desinentque vocare eos domesticos testes. Quod si adhuc in sententia sua peruersa pertinaciter permanere voluerint, nihilominus tamen, ut ex omni parte sint inexcusabiles, quæ nos in epistolis veterum pontificum de regulis ecclesiasticis ex Apostolica traditione profectis obseruauimus, libenter hinc notabimus. Ergo S. Anacletus in epistola 1. aduersus accusatores Episcoporum, quos sacerdotes Domini vocauit, & beati Apostolij (inquit, sic enim est, ut iterum admoneam, in exemplari vetustissimo Bibliothecæ Vaticanæ, & altero item perantiquo Bibliothecæ Florentinæ S. Marci.) ac prædecessor noster Clemens vir Apostolicus, & spiritu Dei plenus, vna cum reliquis sanctis collegijs suis statuit, dicens: Accusandi & testificandi licentia denegetur illis, qui Christianæ religionis & nominis dignitatem, & suæ legis, vel sui propositi normam aut regulariter prohibita neglexerint: transgressores enim spontè legis suæ, ei-Sententia Canonis Apostolorum 75. citauit, quæ est, statuisse Apostolos, ut non admittatur testimonium hæretici contra Episcopum. Anacletus verò non verba canonis, sed sententiam citauit: nec enim necessè est, cum ait, dicens, ut verba recitet, sed potius sententiam. Interpretatus itaque est S. Anacletus,